

Keskusvaalilautakunta

25.11.2021

Kokoustiedot

Aika 25.11.2021 torstai klo 17:00 - 17:25

Paikka Konsernihallintoyksikön kokoushuone

Saapuvilla olleet jäsenet

~~Nina Jefimoff~~ Jarmo Halonen
Jarmo Kössi, varapuheenjohtaja
Ville Julku
Saila Rintee
Eija Nurmi

Muut saapuvilla olleet

Anne Rantala, Konsernihallintopalvelut
Päivi Nieminen, Konsernihallintopalvelut

pöytäkirjanpitäjä
palvelusihteeri

Asiat 76 - 83 §

Allekirjoitukset

Jarmo Kössi
puheenjohtaja

Anne Rantala
pöytäkirjanpitäjä § 76 – 80,
82 – 83

Päivi Nieminen
pöytäkirjanpitäjä § 81

Pöytäkirjan tarkastus Raisio, 1.12.2021

Ville Julku

Eija Nurmi

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Raisio, 2.12.2021

Anne Rantala
Pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

Nro	§	Liite	Otsikko	Sivu
1	76 §		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	3
2	77 §		Esityslistan hyväksyminen	4
3	78 §		Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
4	79 §		Vaalitoimitsijoiden määrääminen yleiseen ennakkoäänestyspaikkaan	6
5	80 §		Vaalitoimitsijoiden määrääminen kotiaänestyksen toimittamista varten	9
6	81 §		Keskusvaalilautakunnan sihteerin valinta	12
7	82 §		Varavaltuutetun määrääminen Kansallinen Kokoomus ry:lle	13
8	83 §		Turun hallinto-oikeuden päätös kuntavaalien 2021 valitukseen tiedoksi keskusvaalilautakunnalle	14

Muutoksenhaku

76-83 §	Muutoksenhakuohje pöytäkirjaan	15

76 §**Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen****Päätösehdotus**

Keskusvaalilautakunta toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Keskusvaalilautakunta totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Keskusvaalilautakunta

25.11.2021

---

77 §**Esityslistan hyväksyminen****Päätösehdotus**

Keskusvaalilautakunta päättää käsitellä asiat laaditun esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös

Keskusvaalilautakunta päätti käsitellä asiat laaditun esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

78 §**Pöytäkirjantarkastajien valinta****Päätösehdotus**

Keskusvaalilautakunta valitsee tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Ville Julkun ja Eija Nurmen.

Päätös

Keskusvaalilautakunta valitsi tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Ville Julkun ja Eija Nurmen.

Asianro 748/00.00.00.04/2021

§ 79**Vaalitoimitsijoiden määrääminen yleiseen ennakkoäänestyspaikkaan**

Hallintopäällikkö Anne Rantala 18.11.2021:

Vaalilaki 17 §:

Vaalitoimitsijat

Ennakkoäänestyksestä kotimaan yleisessä ennakkoäänestyspaikassa, Suomen edustustossa ja suomalaisessa laivassa sekä kotiaäänestyksestä huolehtivat *vaalitoimitsijat*. Kussakin kotimaan yleisessä ennakkoäänestyspaikassa on oltava ainakin kaksi vaalitoimitsijaa. Muissakin ennakkoäänestyspaikoissa vaalitoimitsijoita voi tarvittaessa olla kaksi tai useampia.

Vaalitoimitsijat kotimaan yleiseen ennakkoäänestyspaikkaan ja kotiaäänestyseen määrää kunnan keskusvaalilautakunta. Muutoin vaalitoimitsijoina ovat:

- 1) Suomen edustustossa sen päällikkö tai hänen nimeämänsä henkilö;
- 2) suomalaisessa laivassa sen päällikkö tai hänen määräämänsä laivassa palveleva henkilö.

Ennakkoäänestystä kotimaan yleisessä ennakkoäänestyspaikassa toimitettaessa vähintään kahden vaalitoimitsijan on oltava yhtä aikaa saapuvilla. Muissa ennakkoäänestyspaikoissa, joihin vaalitoimitsijoita on nimetty tai määrätty kaksi tai useampia, riittää, että ennakkoäänestystä toimitettaessa on saapuvilla yksi vaalitoimitsija. Kunkin yksittäisen kotiaäänestyksen toimittamisesta huolehtii yksi vaalitoimitsija.

Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimitsijana. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä. Vaalitoimitsiaan ei sovelleta hallintolain esteellisyyttä koskevia säännöksiä.

Suomen edustustossa tai suomalaisessa laivassa ehdokas tai ehdokkaana olevan henkilön edellä tarkoitettu läheinen voi kuitenkin olla vaalitoimitsijana, mikäli vaalitoimitsijaksi soveltuvaa muuta henkilöä ei ole saatavilla ja ennakkoäänestyksen toimittaminen siitä syystä muutoin estyisi.

Vaalitoimitsijalle ei ole vaalilaissa säädetty mitään erityisiä kelpoisuusvaatimuksia. Vaalitoimitsijaksi voidaan siten määrätä tehtävään kykenevä 18 vuotta täyttänyt henkilö, ei kuitenkaan vajaavaltaiseksi julistettu. Asianomaisissa vaaleissa ehdokkaana oleva henkilö, hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa eivät saa olla vaalitoimitsijana. Vaalilain 17 §:n sääntely on tältä osin tiukentunut.

Vaalitoimitsijoihin ei sovelleta hallintolain esteellisyyttä koskevia säännöksiä (vaalilain 17 §). Perusteluna on, että näiden vaaliviranomaisten tehtävät ja toiminta rinnastuvat tosiasialliseen hallintotoimintaan. Kaikkien vaaliviranomaisten toimintaa ohjaa kuitenkin vaalilain yleissäännös (9 a §), joka velvoittaa puolueettomaan toimintaan.

Ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijoiksi ovat ilmoittautuneet seuraavat henkilöt:

- Sari Kolehmainen
- Henna Pollari
- Teija Mannerjärvi
- Jaana Suomi
- Sanni Nummila
- Farzane Mahmoodi
- Merja Korhonen
- Klaudia Lyytikäinen
- Juha Kinnunen
- Aino Vahala
- Sanna-Maaria Mäkelä
- Verner Grönlom
- Mari Säisä
- Satu Mäkelä
- Taina Virta
- Sara Janger
- Oona Karhunen

Vaalitoimitsijat sitoutuvat toimimaan kummassakin Raision kaupungin ennakkoäänestyspaikassa erikseen laadittavan työvuorolistan mukaisesti tarpeen mukaisissa tehtävissä.

Kaikille vaalitoimitsijoille järjestetään koulutus tehtävään 13. ja 14.12.2021.

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunnan pj. Nina Jefimoff

Keskusvaalilautakunta määrää aluevaalien 2022 ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijoiksi seuraavat henkilöt:

- Sari Kolehmainen
- Henna Pollari
- Teija Mannerjärvi
- Jaana Suomi
- Sanni Nummila
- Farzane Mahmoodi

Keskusvaalilautakunta

25.11.2021

- Merja Korhonen
- Klaudia Lyytikäinen
- Juha Kinnunen
- Aino Vahala
- Sanna-Maaria Mäkelä
- Verner Grönblom
- Mari Säisä
- Satu Mäkelä
- Taina Virta
- Sara Janger
- Oona Karhunen

Päätös

Keskusvaalilautakunta hyväksyi yksimielisesti tehdyn ehdotuksen.

Pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastetaan heti.

Tiedoksi

Nimetyt

Asianro 748/00.00.00.04/2021

§ 80**Vaalitoimitsijoiden määrääminen kotiaänestyksen toimittamista varten**

Hallintopäällikkö Anne Rantala 18.11.2021:

Äänioikeutettu henkilö, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakkoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa äänestää ennakolta kotonaan siinä kunnassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kotikunnakseen.

Kotiaänestyksen yhteydessä voi äänestää kotiaänestykseen oikeutetun kanssa samassa taloudessa asuva omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja, jos kyseinen kunta on merkitty äänioikeusrekisterissä hänen kotikunnakseen. Muu äänioikeutettu perheenjäsen, joka ei täytä kotiaänestykselle säädettyjä edellytyksiä, ei voi äänestää kotiaänestyksen yhteydessä.

Kotiaänestyksen osalta tulee huomioida, että ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kunnanhallituksen määräämät sosiaalihuollon toimintayksiköt, kuten palvelutalot ja asuntolat, kuuluvat laitosaänestyksen piiriin.

Ilmoittautuminen kotiaänestykseen

Henkilön, joka haluaa äänestää ennakolta kotonaan, on ilmoitettava siitä kotikuntansa keskusvaalilautakunnalle. Ilmoituksen voi tehdä myös äänestäjän puolesta hänen valitsemansa henkilö. Jos samassa taloudessa asuva omaishoitaja aikoo äänestää kotiaänestyksen yhteydessä, se on mainittava ilmoituksessa.

Kotiaänestykseen oikeutetun on kirjallisesti tai puhelimitse ilmoitettava halukkuudestaan äänestää ennakolta kotonaan viimeistään 11.1.2022 klo 16.00. Kirjallinen ilmoitus, joka on allekirjoitettava, voidaan tehdä käyttäen tarkoitusta varten laadittua lomaketta.

Ilmoituksessa on mainittava:

- 1) äänestäjän täydellinen nimi, henkilötunnus, osoite, kotikunta ja puhelinnumero sekä, jos ilmoituksen tekee äänestäjän valitsema henkilö, myös tämän nimi ja yhteystiedot;
- 2) että äänestäjän kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän ilman kohtuuttomia vaikeuksia pääse äänestys- tai ennakkoäänestyspaikkaan ja että hän tämän vuoksi haluaa äänestää kotonaan;
- 3) voiko äänestäjä huolehtia itse siitä, että kotiaänestyksessä on läsnä äänestäjän valitsema tai hyväksymä 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka tässä tehtävässään ei toimi vaaliviranomaisen ominaisuudessa. Asianomaisissa vaaleissa ehdokkaana oleva henkilö ei voi toimia tässä tehtävässä. Muita

- kelpoisuusehtoja hänelle ei ole asetettu. Siten esimerkiksi äänestäjän puoliso tai muu lähiomainen taikka omaishoitaja voi olla tällainen henkilö.
- 4) kotiaänestäjän omaishoitajan täydellinen nimi, henkilötunnus ja puhelinnumero sekä tieto omaishoitosopimuksen voimassaoloajasta, jos myös omaishoitaja haluaa äänestää kotiaänestyksessä.

Mikäli äänestäjällä ei ole tilaisuutta tai hän ei halua valita läsnä olevaa henkilöä, hänen on mainittava tästä ilmoittautuessaan kotiaänestykseen. Tällöin vaalilain mukaisen läsnä olevan henkilön hankkimisesta huolehtii keskusvaalilautakunta. Läsnä oleva henkilö voi olla esimerkiksi keskusvaalilautakunnan kotiaänestyksen vaalitoimitsijaksi määräämä henkilö. Tällöin hän ei kuitenkaan toimi vaaliviranomaisen ominaisuudessa.

Kotiaänestyksen vaalitoimitsijoiden määrääminen

Vaalitoimitsijalle ei ole vaalilaissa säädetty mitään erityisiä kelpoisuusvaatimuksia. Vaalitoimitsijaksi voidaan siten määrätä tehtävään kykenevä 18 vuotta täyttänyt henkilö. Henkilö ei saa olla vajaavaltaiseksi julistettu. Vaalitoimitsijana ei voi olla myöskään ehdokas, hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa. Kelpoisuuteen vaikuttava ehdokkuus tarkoittaa ehdokkuutta missä hyvinvointialueessa tahansa: esimerkiksi hyvinvointialueella A ehdokkaaksi asetetun sisarus ei ole kelpoinen vaalitoimitsijaksi missään kunnassa.

Vaalitoimitsijoihin ei sovelleta hallintolain esteellisyyttä koskevia säännöksiä (vaalilaki 17 §). Kaikkia vaaliviranomaisten toimintaa ohjaa kuitenkin vaalilain yleissäännös (9 a §), joka velvoittaa puolueettomaan toimintaan.

Kotiaänestyksen toimittaminen

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että äänestäjälle annetaan tieto äänestyksen ajankohdasta ainakin kahden tunnin tarkkuudella. Tieto on annettava hyvissä ajoin ennen kyseistä ajankohtaa. Keskusvaalilautakunnan sihteeri tekee ehdotuksen kotiaänestyksen aikataulusta, kotiaänestyksen toimittavasta vaalivirkailijasta ja huolehtii äänestysajan ilmoittamisesta äänestäjälle tai sille, joka on tehnyt ilmoituksen äänestäjän puolesta. Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja hyväksyy ehdotuksen. Mikäli kotiaänestyksen toimittaminen siirtyy toiselle vaalitoimitsijalle, on keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan tehtävä tästä päätös ja huolehdittava siitä, että asiasta ilmoitetaan äänestäjälle.

1. kaikille edellisissä vaaleissa kotonaan äänestäneille lähetetään postitse kotiaänestyslomakkeet aluevaalien 2022 kotiaänestykseen ilmoittautumista varten,
2. kotiaänestyksen ilmoittautumislomakkeita on saatavissa keskusvaalilautakunnan sihteeriltä. Lomake on saatavissa myös oikeusministeriön vaalisivuilta www.vaalit.fi,
3. keskusvaalilautakunta ottaa vastaa ilmoittautumiset kotiaänestykseen kirjallisesti tai puhelimitse,
4. keskusvaalilautakunnan sihteeri tekee ehdotuksen kotiaänestyksen aikataulusta, kotiaänestyksen toimittavasta vaalivirkailijasta ja huolehtii äänestysajan ilmoittamisesta kotiaänestäjälle. Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja hyväksyy ehdotuksen.
5. Keskusvaalilautakunta määrää seuraavat henkilöt vaalitoimitsijoiksi suorittamaan kotiaänestykset:
  - Sari Kolehmainen

Päätös

Keskusvaalilautakunta hyväksyi yksimielisesti tehdyn ehdotuksen.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Tiedoksi

Nimetyt

Asianro 1025/00.00.01/2021

§ 81**Keskusvaalilautakunnan sihteerin valinta**

Vaalilain 14 §:n mukaisesti kunnan keskusvaalilautakunta ottaa itselleen sihteerin ja muun tarvittavan henkilöstön. Se päättää muiden kuin sen kokouksiin tässä laissa tarkoitettujen tehtäviensä vuoksi osallistumaan oikeutettujen henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Keskusvaalilautakunta päätti 7.10.2021 § 64, että hallintopäällikkö ja kaupunginlakimies osallistuvat tarvittaessa keskusvaalilautakunnan kokouksiin.

Keskusvaalilautakuntaan ei sovelleta kuntalaissa tarkoitetun hallintosäännön määräyksiä kunnanhallituksen edustajan ja kunnanjohtajan tai pormestarin läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksissa.

Raision kaupungin hallintosäännön 169 §:n mukaisesti vaalilaissa säädetyissä vaalitoimielimissä asiat päätetään puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunnan pj. Nina Jefimoff

Keskusvaalilautakunta

- nimeää lautakunnan sihteeriksi hallintopäällikkö Anne Rantalan ja hänen ollessa estynyt tai esteellinen va. kaupunginlakimies Aleksi Vehmasahon

Päätös

Keskusvaalilautakunta nimesi lautakunnan sihteeriksi Anne Rantalan ja hänen ollessa estynyt tai esteellinen, va. kaupunginlakimies Aleksi Vehmasahon.

Anne Rantala poistui asianosaisena kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Jääviyden perusteena on hallintolain 28 § 1 mom.

Sihteerinä tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon aikana klo 17.13 - 17.15 toimi Päivi Nieminen

Keskusvaalilautakunta

25.11.2021

Asianro 748/00.00.00.04/2021

§ 82**Varavaltuutetun määrääminen Kansallinen Kokoomus rp:lle**

Varavaltuutettujen valitsemisesta säädetään kuntalain 17 §:ssä.

Jos valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 17 §:n mukaisesti.

Helena Sukari on 1.10.2021 päivätyssä sähköpostissaan pyytänyt eroa varavaltuutetun tehtävästä paikkakunnalta muuton vuoksi. Näin ollen keskusvaalilautakunnan tulee määrätä uusi varavaltuutettu Helena Sukarin tilalle

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunnan pj. Nina Jefimoff

Keskusvaalilautakunta määrää Kansallinen Kokoomus rp:n varavaltuutetuksi Linnea Sundenin.

Päätös

Keskusvaalilautakunta määräsi Kansallinen kokoomus rp:n varavaltuutetuksi Linnea Sundenin.

Tiedoksi

Linnea Sunden
Kokoomuksen valtuustoryhmä
Kaupunginvaltuusto
Kaupunginhallitus

Keskusvaalilautakunta

25.11.2021

Asianro 871/00.00.00.00/2020

§ 83**Turun hallinto-oikeuden päätös kuntavaalien 2021 valitukseen tiedoksi keskusvaalilautakunnalle**

Keskusvaalilautakunnalle saatetaan tiedoksi Hallinto-oikeuden päätös kuntavaaleista 2021 tehtyyn valitukseen.

Oheismateriaali   1   Turun hallinto-oikeuden päätös kuntavaalien 2021 valitukseen, 20908/2021

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunnan pj. Nina Jefimoff

Keskusvaalilautakunta merkitsee asian tietoonsa saatetuksi.

Päätös

Keskusvaalilautakunta merkitsi asian tietoonsa saatetuksi.

Tiedoksi

Muutoksenhakuohje pöytäkirjaan (76-83 §)

Muutoksen hakeminen päätökseen

Keskusvaalilautakunnan päätöksiin voi hakea muutosta pääsääntöisesti kahdella eri tavalla:

1 .Vaalien tuloksen vahvistamiseen haetaan muutosta valittamalla, vaalilain 100 §.

Valitusviranomainen on Turun hallinto-oikeus.

Valmistaviin toimenpiteisiin ei saa hakea erikseen muutosta.

2. Muissa kuin varsinaisissa vaaliasioissa on yleensä kysymys kuntalain soveltamisesta. Päätökset voivat koskea esim. talousasioita, henkilökunnan ottamista tms. Tällöin päätökseen tyytymätön voi tehdä keskusvaalilautakunnalle kuntalain 134 §:n mukaisen kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksin hallinto-oikeudelta.

Muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 76-78, 83

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät: 79-82

Seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Oikaisuvaatimusohjeet

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä asianosainen sekä kunnan jäsen. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät: 79-82

Oikaisuvaatimusviranomainen

Raision kaupungin keskusvaalilautakunta

Osoite: Nallinkatu 2, 21200 Raisio

Postiosoite: PL 100, 21201 Raisio

raision.kaupunki@raisio.fi

faksi (02) 435 4382

puh. (02) 434 3111 (vaihde)

Aika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka on osoitettava keskusvaalilautakunnalle, on ilmoitettava:

-päättös, johon haetaan muutosta

-miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

-perusteet, joilla muutosta vaaditaan

-muutoksenhakijan nimi ja kotikunta

-postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset muutoksenhakijalle voidaan toimittaa.

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen omakätisesti allekirjoitettava.

Valitusosoitus

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen tai kunnan jäsen.

Valitusviranomainen

Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2-4,
PL 32, 20101 Turku
turku.hao@oikeus.fi
puhelin 029 56 42400
faksi 029 56 42414

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kunnallisvalitus, pykälät:

Valitusaika 30 päivää

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Myös laatijan nimi ja kotikunta on mainittava.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan alkuperäisenä tai jäljennöksenä, todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aiemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirja on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valituskirjat voi lähettää postitse, sähköpostilla, faksilla tai lähetin välityksellä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valitusasiakirjat on lähetettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.